

ಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಪಾತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ, ನಿಲಯದ ಸೆನೆಟ್ಟಿಗೆ ೫ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು."

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಡೆ (ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೬೫ ನೇ ಇಸವಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಶಾಸನದ ೩ (೨) ಬಿ ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇರೆಗೆ ಅವಶ್ಯಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಏಕಲ ಸಂಕ್ರಮಣೀಯ ಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಪಾತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಸ್ತಾವ ಏನೆಂದರೆ "೧೯೬೫ ನೇ ಇಸವಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಶಾಸನದ ೩ (೨) ಬಿ ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇರೆಗೆ ಅವಶ್ಯಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಏಕಲ ಸಂಕ್ರಮಣೀಯ ಮತದ ಮೂಲಕ ಅನುಪಾತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು."

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಮಳೆಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಜರೂರಾದ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಈಗ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ಎನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷದ ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕಾರವಾರ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ—ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಜೊತೆಗೆ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈವಿರೇ ಹೋಗಿದೆ. ನಾವು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಡಬಹುದು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ರೈತರು ಬೀಜ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಮುಗಿಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಂಡಿಯಾವ ನೀರಿನ ಬವಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಇದೇನು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ. ನಾವು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದು ದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಂಥ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವಾಗ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಮನಸ್ಸು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ

ಹಾಕಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ೨-೩ ದಿನಗಳಾದರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ — ಕಲಾಪಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತಾವೇ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ — ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಹೋದಸಾರಿ ಬಹಳ ಹಗರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳೋಣ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಮೂರೂ ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ — ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೇಳೋಣ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ನಿವೃತ್ತ ರೂಲ್ಸ್ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ — ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ನೀವು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದೀರಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ — ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ — ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇವತ್ತೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ — ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಪರದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ತರಾಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ — 7 ದಿನದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು ? ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ನಾವು ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಡ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಕೇಳೋಣ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ವಿಷಯ ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಗಂಭೀರವಾದುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಆದ್ದರಿಂದ, ಆದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಅನಾಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾತವಾದ ಸದಸ್ಯರು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ವಾದವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು).—

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕ್ರಮವು ವಸ್ತು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದುವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ದಿನ ಕೊಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಈ ದಿನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಹೋದ ಸಾರಿಯೂ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ನಾವು ಅಡ್ಡರ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ತರುವಾಗ ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಅವರ ಮಾತು ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮೊದಲೇ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಜಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳಿ. ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಸಮಯವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಆ ದಿನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗಿಂತಲೂ, ಅವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಭಾವಿಸಬಾರದು.

೧೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಪಂಪಾಪತಿ.—ಈಗಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ವೇಳೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಲಿ. ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ...

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು.—ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದನಂತರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಓದಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ಅವರೂ ತಯಾರಾಗಿ ಬರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿ ಏನು ಓದಬೇಕು ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಇದು. ಇದನ್ನು ನಾವೇನೂ ಓದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಹೊರತು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ತರಹ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಹೀಗಾದರೆ ಯಾವುದೂ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಲಿ. ಅವೇಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಗಹನವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಮುಂದೂಡಿ ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ, ಯಾವರೀತಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ ನಾವು ಹೇಳಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತಮಗೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಿವೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಏನು ಬೇಕು? ಯಾವರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಯಾದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಮಳೆ ಬರಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮೇಲೆ ಬಜೆಟ್ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಪನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ? ಎದ ಸದಸ್ಯರೂ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯ ಜುಲೈಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನಿಂತಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ತರಹ ಆಗಿಲ್ಲ. ೨/೩ ಭಾಗ ಸಾಗುವಳಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಯಾವತ್ತೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿ

ಕೊಂಡರೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅಧಿವೇಶನ ಮಂಕ್ಯಾಯವಾಯಿತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಈಗ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ? ಮಾರ್ಚ್ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದ ಹಣ ವಿರ್ಚಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ, ಹಣದ ತಾಪತ್ರಯ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಅವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹಣ ವಿರ್ಚಿಗಿಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಯಾವ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮೊರೆ ಹೋದರೂ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈಗ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಬರಗಾಲದ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಂಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಮೇಲೆ ಶಾಸಕರು ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಲಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಧ್ಯೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿ. ಮೊದಲು ಈ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಹಾಕಾರ ಎದ್ದಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಈಗ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆ ಈಗ ಆಗಲಿ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಥವಾ ನಾಳೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರುವಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ವ್ಯರ್ಥ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಇದೆ, ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಕಿವಿ ಇದೆ, ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಜನಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ಎಷ್ಟು ತಳಮಳ ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕಂಠತರೆ ಜನ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಸಹನೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಇದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಹೇಳಿಕೆಗೆ ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಈ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳು).—

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಆಕ್ರೋಶ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿ ಹಾಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಅವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಆತ್ಮಂತ ಗಂಭೀರವಾದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಈಗ. ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ ಭಾಷಣದ ಮೊದಲನೇ ವಾರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಾರ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ನನಗಂತೂ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಸ್. ಕೆ. ಕಾಂತ ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ೧೫ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅದರ ನಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸ್ವಾಮಿ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ. ಸ್ವಂಟಸ್ವ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮಳೆ ಬೇಕು. ನೀರು ಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲಿ. ದೇವಸ್ಥಾನ ಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಜಿರಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲಿ. ನಮಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

SHRI B. BASAVALINGAPPA.—If the Hon'ble Chief Minister yields for a minute.....

MR. SPEAKER.—I will not allow you to speak. If you speak 'nothing will go on record.' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಲೇಟಾಗಿ ಬಂದಿರಿ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ⁰ ಹಾಗೂ ನೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲೆಯವರೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಒಂದೇ ಬಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಬರೋದೇ ಲೇಟಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳಿದೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದೀರಿ. ತಾವೇ ಲೇಟಾಗಿ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ? ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ಟೀಕರ್ ಆಗಿ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದರೂ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಯಿತು, ಈಗ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಬಹಳ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೨ ತಿಂಗಳಿಂದ ಅವರು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಸ್ ಎಂದರೆ, ಅದು ಅಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಸ್ ಎಂದರೆ...

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ರೀತಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೂ ಕೂಡ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ನೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲೆಯವರೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಸ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಸರ್ಕಸ್ ಎನ್ನುವ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅಥವಾ ನೀವು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಸ್ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕಸರತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಸ್ ದುರಂತ ಆಯಿತು. ಆ ಭಯ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸರ್ಕಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಅನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಹಿಂದೆ ದುರಂತ ಆಯಿತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಯ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಮೊನ್ನೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದರಿಂದ ನಮಗೂ ವ್ಯಥೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದಿರಿ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮಳೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರೋ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅವಹೇಳನವಾದ ಕೆಲಸ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರೋಧದಿಂದ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಾಯೋಣ, ಏನೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಕಾಯೋಣ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅದರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಬಾರದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಬರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು. ಇದು ಸಾಸ್ತೃ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪತ್ರಗಳು ಸಾಮಾಜನಿಕರಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ತಿಲಿವು ಜನರು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಇವರುಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಮೆಳಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಪೀಲ ಹೊರಡಿಸಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾಸ್ತಿಕರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ನಾಸ್ತಿಕನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ನನಗೆ ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ? ನಾನು ನಾಸ್ತಿಕನಲ್ಲದಿರ ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಆಸ್ತಿಕರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಆದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂದರೆ...

SRI B. BASAVALINGAPPA.—I am what I am. I do not want your Certificate ನನಗೆ ಅನಿರಂಧ ಏಕೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೇಕು. ಯಾವ ಆಸ್ತಿಕರು ಭಗವಂತನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇವತ್ತು ಯಾರು ದೇವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಬಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ —ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರು ಒಂದು ಸಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇವರು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ವಿನೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಂಚೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಮುಢ್ಯ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. —ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. —ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ...

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್. —ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಭಾವುಕರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅವೆಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ರುಜುವಾತೂ ಆಗಿವೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲು ಹೋಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ...

(ಗೊಂದಲ)

SRI B. BASAVALINGAPPA.—His statement has already gone on record.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. —ಮಾನ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಹುಬೃಹದಿಗೆ ಬಂದೊಂದು ಸಂಬಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಲಿ. ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ...

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. —ನಮಗೆ ಅವರು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್. —ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ. —ಅವರು ಆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಎಂದು...

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. —ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಯಾವಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಾರದು,

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಇಬ್ಬರ ಸಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಸದೃಶದ ಕಲಾಪದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಸದನದ ಕಲಾಪದಿಂದ ತೆಗೆದುಕಾಣಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಹೇಳಿ ಮಂಗಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ನಮಗೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಪಾಕು. ಕಳೆದವಾರಿ ಕೃತಕ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅನೇಕ ಜನತತ್ವರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಮೋಡ ಆಯಿತೇ ಎನಹ ಮಳೆ ಬರತಕ್ಕ ಮೋಡ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರರವರು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ನವರು ಕ್ಲೌಡ್ ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸಲಿ, ನಮಗೆ ಈಗ ಏನು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಳೆ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಮಳೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಳೆ ತರಿಸಲಿ, ಅಥವಾ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸಲಿ...

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ರೀತಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮೊದಲು ನಾನು ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಮಂಗಳಿಸಿ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಒಂದು ವಿವರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯಿಂದ ಮತ ಪಡೆದು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕ್ಲೌಡ್ ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸಲಿ, ಅಥವಾ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಮಳೆಯನ್ನು ತರಿಸಲಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ನಾವು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿದರೆ ಪೋಲೀಸರು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ....

(ಗೊಂದಲ)

ಅದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಹೇಳಿ ಮಂಗಳಿಸಿ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂಮಾನ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಾಳು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಜನತೆ ನಮಗೂ ಮತ ನೀಡಿ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲು)

ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ, ಮುಂದೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪೂಜೆ, ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು, ಅನಂತರ ಮಳೆ ಬರದೇ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಯಲಿ. ಹೋಮ ಹೋದರೆ ಕೇಳಿ...

ಶ್ರೀ ಶಂಪಾಪತಿ.—ಈ ರೀತಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,...

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್ ರವರು ಪದೇ ಪದೇ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗ್ತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನಸ್ಸು ಆಗಿದೆ. ಸಭೆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಗಲಾಟೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು...

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಳೆ ಬರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಚರ್ಚೆ ಮುಂದಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪೂಜೆ, ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾರಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಇಂಥವರ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೋ ಏನೋ ನೋಡೋಣ...

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಮುಕುಂದ ಕಾನಡೆ.—ಅವರ ಸಪ್ತಾಹ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ತಪ್ಪಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾರ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ ನಮಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹೊರಗಡೆ ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಕೂಡ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿ ಮಂಗಳಿಸಿ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಪಾರ್ಗಿ.—ಸ್ಟೆಟಿಷಿಕ್ ರೀಸರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಅಂಥಶ್ರದ್ಧೆ ಇರುವವರು ಮೂಡ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರು ಧಾವಂತಿ ಮಾಡಬಹುದೇಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವವನು ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ನೀವೇನಾದರೂ ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಬಿಡುವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಕೋಣವನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ಎಂದೂ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬೆತ್ತರೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

೧-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್.—ಮಳೆ ಬರಲಿ ಎಂಬ ಸರದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದವು ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು?

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಳೆಬರಬಾರದಂ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯು ಮಳೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬತಕ್ಕ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ನಮಗಿಲ್ಲಿಂಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದಂತೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಜಪಮಾಡಿದರೂ, ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಪ್ಪಳಿಯ ಕೆರೆ ತುಂಬಲಿ ಎಂದೂ ಪ್ರಜನ್ ಜಪವನ್ನಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾರಣ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನು ಬಾಕಿ ವಿಚಾರ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಮತ್ತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಡೆಟ್ ಬಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಿರ್ಜಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಆತಂಕ. ಇಷ್ಟೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೂಜೆಯಾದರೂ ಮಾಡಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನಮಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಲಿಯವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ನಾನು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದು. ನಮ್ಮದು ಕೂಡ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರವರ ಮತಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳಲಿ, ಅವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿ. ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹತ್ತಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯ? ಹಾಗಾದರೆ ತಾನ್‌ಸೇನ್ ಮಳೆ ತರಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರಶೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಪ್ಪೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಾರವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನಂಬಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವೇನು? ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಮತ್ತೂ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕೊಡಾಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅನಂತರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತರೆ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತರೆ ತಕ್ಕಂಥವರ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅದಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಅವರ ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಚರ್ಚೆಯಾದನಂತ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರೂ ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಬೇಡವೇ ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ಇದು ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಂಬರಿಯರನ್ನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ ಅವರು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎನ್ನುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ಇರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ರೋಡ್ ಕೆಲಸ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಡೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುವಂತಿ ದೊರೆತಿದ್ದರೂ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು. ಒಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳು ಏನೇನು ಇರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊ ವಿರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಬಿಡುವುದು, ಬೇರೆ ವಿಷಯ. 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಲ್ಲಿ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಚುಮಾಡಿ. ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿವರ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನವರವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಗರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮುಷ್ಕರವಾದಿ ಮುಳೆ ತನ್ನ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥವರು. ನಾಸ್ತಿಕರ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಸ್ತಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಸ್ತಿಕರು ನಾಸ್ತಿಕರು ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? ಅವರು ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಂತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಶಕ್ತಿಯ ಶುದ್ಧೀಕರಣವೇನೆಂದು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾಯವಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯ ಬಿಡದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆರೋಪ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಸೌಜನ್ಯತೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮುಷ್ಕರಮಾಡಿ ಮಳೆ ತನ್ನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ, ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹಗುರವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಗುರವಾಗಿ ಅಂತಿ ಮತನಾಡಬಾರದು. ಅದು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾಗಿದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಲಿ. ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗಹನವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ತಾವು ಈಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಇದು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ಡೆಸರಿ ಕೆಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಸಭೆ ಸೇರಿದು ೧೨ರಂದು, ಇವತ್ತು ೨೨ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ. ಆದ ಕಾರಣ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈಗಲೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯ. ಚರ್ಚೆ ಆದಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೀಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಕೊಡಲಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದ ಮುಖಂಡರು, ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು, ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇತರತತ್ಕಂಠ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ ಎಂದು ಒಂದೊಂದೂ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ. ಸದನದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಬಳಕೆ ಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದದ್ದು. ವಿಷಯದ ತೀವ್ರತೆ ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಬೀದಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಇರುವುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದವರೇ ಉಳಿದ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದನದ ನಾಯಕರಂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತಂದಿರುವಂಥ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಸದನದ ಮುಖಂಡರೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯೇ ಹೊರಟುಹೋಗು ತ್ತದೆ. ಈ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಾದರೆ ತಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸ್ಟೀಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಬಡಜನತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಜನತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬೀದಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು, ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೀಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಸ್ಟೀಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆದರೆ ಈ ಕಡೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಅಂದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮೊದಲು ನಡೆಸಿ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ

ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಹ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ್ಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಂದ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬರುವತನಕ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ನಂತರ ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನೀಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಬಪ್ಪಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ 'ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ ಇದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಕಳವಳ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆ ತಮಗೂ ಇದೆ ಯೆಂದು' ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತೇನು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚಿಸೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸದನದ ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದಾದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿ ಎಂದರೆ, ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಂದನಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಬಂದಿದೆಯಾ ಎಂದು ನಾವು ಕೂಡಾ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದತ್ತೇ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮೊದಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ'ನಂತರ, ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿ, ಅದಾಬಿಟ್ಟು ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಚರ್ಚೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಸಹ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕಂಠಿತರೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಸಲಹೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಗಂಭೀರತೆ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲಿ, ಬಹುಶಃ ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಧವಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು. ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು, ಕೊರತೆಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸದನವನ್ನು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತಮಗೆ ತೋಚಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಸಹ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲೀ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾತ್ರ ಇವೊತ್ತೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಇದನ್ನು ಇವೊತ್ತೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬೇಡವೋ ?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ನಂತರ ಇವೊತ್ತೇ ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕೆ.ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಡೆಯ ವಂತ್ರು ಈ ಕಡೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಸ್ಪೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತನ್ನೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ

ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಬೇರೆಬೇರೆ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ. ಅನಂತರ ಯಾವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ ನಾಳೆ ಆಗಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಯಾವಾಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ. ನಂತರ ಚರ್ಚೆ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೀಲಿಜಿ-ಲೆಟರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರ ಪರವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ.

೧-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಿಂದ ಪರ್ಸನ್ ಸರ್ವೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನೂ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನೂ, ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವಿಷಯದ ಗಾಂಭೀರ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀವು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಲ್ಲ, ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಹಲವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಓದುವುದರಿಂದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನೋಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಇವರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂದು ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರಿಗಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಎಲ್ಲಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್, ಇದು ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್? (ಎನ್ನುತ್ತಾ ವರದಿಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕಿದರು)

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಬರೀ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಅಷ್ಟೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟಂತ ಜರೂರಾದದ್ದು. ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದರ ಗಾಂಭೀರ್ಯತೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ ತಕ್ಷಣವೇ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಆಗಿ ಮೂರ್ಛಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಡೋಣ, ಮೊದಲು ಅವರು ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ:—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ನಿಯಮಾವಳಿ ಓದಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಚಿವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮೇರೆ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನಿಯಮಾವಳಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೂಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷ ವಿಷಯವಾದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮಾತಿನ ಚರ್ಚೆಯೂ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ನೋಡೋಣ, ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ, ಅನಂತರ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ:—ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು—ಈ ರೀತಿ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಡದೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಬಳಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಡ ಬಾರದಂ ಎಂದು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್:—ನೀವು ಏಕೆ ಹಲ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸೋಣ. ಈಗ ಮೊದಲು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು)

ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸತತವಾಗಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ರೀಟರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ೧೧೮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೭,೭೧೫ ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದವು. ರೀಟರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ಎರಡೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ರೀಟರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಮತ್ತೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (ರೀಟರಲ್ಲಿ) ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ) ಇರುವ ೧೩೩ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ೧೫,೩೩೩ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವು. ಈ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೪,೭೬೩ ಲಕ್ಷ, ಇದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ವರ್ಗದ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩,೪೨ ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯,೩೮ ಲಕ್ಷ ಆಗಿತ್ತು. ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾದಿತವಾದ ಜನ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಆ ವರ್ಷದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ೩೨,೭೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೀಮಿತ ನಿಧಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯದ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿತು.

ರೀಟರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಳೆಗಾಲದಾದ್ದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು, ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆಯು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ರೀಟರಲ್ಲಿ ರೈತಿಯೂ ಕೂಡ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಿ ರೀಟರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮನವಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಟ್ಟು ನೆರವನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಈ ನೆರವಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇದೆ.

ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ

೧) ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ	...	೩೮.೦೦
೨) ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ	...	೨೯.೭೭
೩) ನಗರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ	...	೧.೮೩
೪) ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆ	...	೧.೦೦
೫) ಮೇವು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ರಕ್ಷಣೆ	...	೨.೫೦
೬) ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳು	...	೧೦.೦೦
೭) ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಬೇಡಿದ ಸಹಾಯ	...	೩.೪೫
೮) ಜನಾರೋಗ್ಯ	...	೨.೦೦
೯) ಪೂರಕ ಆಹಾರ ಪೋಷಣೆ	...	೦.೫೦
		<hr/>
		೮೯.೦೫

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ೧೯೮೫ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮಿಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ೨೨.೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಸೀಮಿತ ನಿಧಿಯ ಸಹಾಯ ಪಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿತು. ಅದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದೆ.

ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ

೧) ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ	...	೧೧.೫೯
೨) ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ	...	೫.೪೬
೩) ನಗರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ	...	೦.೫೦
೪) ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ	...	೨.೦೬
೫) ಕಂಡಿಯಂವ ನೀರಿನ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ	...	೧.೦೦
೬) ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ	...	೧.೦೦
೭) ಜನರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ	...	೦.೨೫
೮) ವಿಶೇಷ ಪೂರೈಕೆ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ	...	೦.೩೦
		<hr/>
		೨೨.೧೬

ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ಕಾಯಿದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದಲೇ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

೧) ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದು,

೨) ಕೂಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು,

೩) ದನಗಳಿಗಾಗಿ ಮೇವಿನ ಸರಬರಾಜು, ಮತ್ತು

೪) ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸರಬರಾಜು.

ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ, ರೂಪಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹೊಸ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ಷಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಜ್ಞಾಪನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಫ್‌ಡಿ ೬೨ ಬಿ.ಯು.ಡಿ. ೮೦, ದಿನಾಂಕ ೬-೧೨-೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾದ ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಮೇಲಿನ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಭಾವ ಲೆಕ್ಕ ಶೀಷಿಕೆ "೨೮೯" ರಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಹಣಕ್ಕಿಂತ (ಮಾರ್ಜಿನ್ ಮನಿ) ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿರುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ ೫ರಷ್ಟು ಮಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ತದನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಶೀಷಿಕೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭೂ ರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಂಬ ಉದ್ಯೋಗ ಧಾರಿತ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭೂ ಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಸನಿರ್ಮಾಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಮುಂತಾದ ಇಲಾಖೆಯ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರ ದುಡಿಮೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಎ) ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಗೋಕಟ್ಟೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಜಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಮುಂತಾದ ತೀವ್ರ ದುಡಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. (ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು). ಈ ಪಟ್ಟಿಯು ಹೀಗಿರುವಂತೆ ಒಟ್ಟು ೭೩.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಒಟ್ಟು ೩೪.೪೭೬ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಅದರ ಸ್ಥೂಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

	ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಮೂಲ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ	೨೦,೬೫೭	೩೫೭೩.೭೭
ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ	೧೨,೮೭೫	೩೬೯೯.೦೮

೭೨೭೨.೮೫ ಲಕ್ಷ
(ಅಂದರೆ ೭೨.೭೨ ಅಂದರೆ ಅಜಮಾಸಂ ೭೩.೦೦
ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು)

- ಬಿ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೨ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಸಿ) ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಬರುವಂಥವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಡಿ) ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ೭-೮೦ ರೂ.ಯಂತೆ ಸಮಾನಾದ ಮಜೂರಿ ಯನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಇ) ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್.ಎಂ.ಆರ್. ಮೇರಿಗಿನ ದುಡಿವೆ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಎಫ್) ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಆಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿಯ ಸಮ್ಮತದಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಜಿ) ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯೋಜಿತರಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸೃಜಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗ ಇವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.—

ಕ್ರಮ	ಜಿಲ್ಲೆ	ಕ್ರೋಳಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			ಪ್ರತಿದಿನ ನಿಯೋ	
ಸಂಖ್ಯೆ		ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದು	ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು	ಒಟ್ಟು	ಜಿತರಾದ ಸರಾಸರಿ	ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
೧.	ಬೆಂಗಳೂರು	೧೮೧೩	೧೩೧೮	೩೧೩೧	೩೦೩೪೦	
೨.	ಕೋಲಾರ	೧೬೫೬	೧೨೦೦	೨೮೫೬	೨೦೨೬೬	೧೬.೭೮೫
೩.	ತುಮಕೂರು	೧೮೯೧	೨೧೮೧	೪೦೭೨	೨೦೯೦೦	೧೬.೮೦೦
೪.	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೧೧೪೦	೯೨೬	೨೦೬೬	೮೩೯೭	
೫.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೭೪೦	೪೯೪	೧೨೩೪	೯೬೮೫	
೬.	ಮೈಸೂರು	೨೬೧೨	೧೨೪೧	೩೮೫೩	೨೮೦೬೪	೧೫.೭.೮೫
೭.	ಮಂಡ್ಯ	೨೭೭೩	೮೨೮	೩೬೦೧	೮೭೧೯	೧೬.೮೦೦
೮.	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	೩೭೧	೩೦೧	೬೭೨	೧೧೮೯೫	
೯.	ಹಾಸನ	೧೪೧೧	೧೩೨೧	೨೭೩೨	೩೯೧೧೧	
೧೦.	ಗುಲ್ಬರ್ಗ	೮೫೭	೨೨೬೪	೩೧೨೧	೨೫೧೨೬	
೧೧.	ಬೀದರ್	೫೦೬	೧೩೩೯	೧೮೪೫	೯೨೭೨	
೧೨.	ರಾಯಚೂರು	೭೪೮	೪೦೪	೧೧೫೨	೮೯೫೭	
೧೩.	ಬಳ್ಳಾರಿ	೯೦೫	೧೧೪೬	೨೦೫೧	೬೭೭೬	
೧೪.	ಬೆಳಗಾವಿ	೮೨೪	೫೦೪	೧೩೨೮	೧೧೯೬೬	
೧೫.	ಧಾರವಾಡ	೫೦೨	೧೨೩೦	೧೭೩೨	೫೩೬೭೯	೧೬.೭.೮೫
೧೬.	ಬಿಜಾಪುರ	೩೭೩	೫೬೩	೯೩೬	೧೦೯೦೬	೧೬.೮೦೦
ಒಟ್ಟು		೧೮೭೪೯	೧೭೨೬೦	೩೬೦೦೯	೩೦೪೦೬೯	

ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಈ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಆದ್ಯತಾ ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ, ಅಂದರೆ, ಎ-೧, ಎ-೨, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ, ಮತ್ತು ಇ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊರೆ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದೇ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೪೬೦೪ ಕೊರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ೩೨,೦೦ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೋಡಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ (ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ) ೩,೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ೧೫೦೦ ಕೊರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೋಡಲಾಯಿತು.

ಹಳೆಯ ಕೈಪಂಪುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಇಂಡಿಯಾ ಚಿನ್ನೆ — ೧೧ ಕೈಪಂಪುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೧೫೬೧ ಕೈಪಂಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ೪೭೧೬ ಕೈಪಂಪುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ೧೯೮೫-೮೬ರ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಈ ಕೈಪಂಪುಗಳನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೨೯.೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಿ ೨೨೯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ೫೦.೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ೬೦.೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ೧೩೩ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿದುದರಿಂದ ಮೇವಿನ ಅಭಾವವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ತರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

೧. ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಮೇವನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
೨. ಮೇವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಖರೀದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿ, ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು.
೩. ಮೇವಿನ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ರೈತರಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೬-೧೯೮೪ ರಂದು ೧೧೪೩೨ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಯ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ದೀಬೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೆಯಾಗಿ ೭೧೯ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಏಸ್, ಆರ್, ಇ, ಪಿ, ಮತ್ತು ಆರ್, ಎಲ್, ಇ, ಜೆ, ಪಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಕಾವೇಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ೨೪೫೨.೫೬ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲು ನಿಧಿಯ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸಹಾ ವಿಚಿತ್ರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ೨೨.೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನ ನೆರವಿನ ಪರಿಮಿತಿ (ಸೀಲಿಂಗ್) ಯಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ೧೦.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುಂಗಡವೆಂದು (ವೇಸ್ ಅಂಡ್ ಮೀಫ್ಟ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ೨೨.೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕಾವೇಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಲ್ಲೆ	ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ
ಇಲಾಖೆ	ಹಣದ ಮೊತ್ತ
	(ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)
೧. ಬೆಂಗಳೂರು ...	೧೦೯.೦೦
೨. ಕೋಲಾರ ...	೮೯.೦೦
೩. ತುಮಕೂರು ...	೮೮.೫೦
೪. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ...	೮೭.೫೦
೫. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ...	೬೭.೦೦
೬. ಮೈಸೂರು ...	೬೮.೫೦
೭. ಮಂಡ್ಯ ...	೫೨.೫೦
೮. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ...	೪೨.೦೦
೯. ಹಾಸನ ...	೬೫.೦೦
೧೦. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ...	೯೭.೦೦
೧೧. ಬೀದರ್ ...	೫೭.೫೦
೧೨. ರಾಯಚೂರು ...	೮೧.೪೦
೧೩. ಬಳ್ಳಾರಿ ...	೮೯.೫೦
೧೪. ಬೆಳಗಾವಿ ...	೫೫.೦೦
೧೫. ಬಿಜಾಪುರ ...	೯೬.೦೦
೧೬. ಧಾರವಾಡ ...	೧೨೮.೧೦
೧೭. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ...	೫.೦೦
೧೮. ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪಿ. ಹೆಚ್. ಇ. ...	೫೪೫.೬೦
೧೯. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ...	೫೦.೦೦
೨೦. ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ...	೨೦೬.೦೦
೨೧. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅರಣ್ಯ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ...	೨೫.೦೦
೨೨. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ...	೩೦.೦೦
೨೩. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ...	೧೦೦.೦೦

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಿದ್ವು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನೇ ಮಿದ್ವುಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ೨೬ ಮತ್ತು ೨೭ನೇ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರಗಳೊಡನೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಸರ್ಕಾರವು ಏನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾ ದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೮೪ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ತಿಂಗಳ ಸಾಧಾರಣದ ಮಳೆಯು ಪ್ರತಿಶತ ೭೫ರಷ್ಟು ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆದವು, ೩೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ತಿಂಗಳ ಸಾಧಾರಣದ ೨೫ ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆದವು. ಜುಲೈ ೮ರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಬಹಳ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೮೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಮಿಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಿತ್ತನೆ ಮಳೆಯೂ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದೆ. ಜುಲೈ ೧೬ನೇ ದಿನಾಂಕದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ತಿಂಗಳು ಸಾಧಾರಣದ ೨೫ ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನು ಉಳಿದ ೧೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ತಿಂಗಳ ಸಾಧಾರಣದ ಪ್ರತಿಶತ ೫೦ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ೫೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ೨೫ ಕಿ. ಮೀ. ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ೫೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪೈಕಿ ೨೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ, ೧೬-೭-೧೯೮೫ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಮುಂಗಾರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿ ಶತ ೨೨.೫ ರಷ್ಟೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಮುಂಗಾರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ೬೯.೯೦ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ೧೮.೧೦ ಲಕ್ಷ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೧೬-೭-೧೯೮೫ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಶತ ೨೫ಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಿತ್ತನೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪ್ರತಿಶತ ೨೫ಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ, ಈ ವಿಷಯವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆತಂಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಮಳೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲಾತ್ತಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗದಿದ್ದು ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಭೀಕರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಿ ಮನವಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೂಡ ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಕಾಯ್ದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜರುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಭಾವಕ್ಕೀಡಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜನ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧದೋ ಪಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಎಷ್ಟೇ ವೆಚ್ಚವಾಗಲೀ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಜನತೆಯ ನೆರವಿಗೆ ಬರುವ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯವು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್‌ವೆಂಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸಭಾ ನಾಯಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಈಗ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ತಾವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಧುರೀಣರು ಈಗ ತಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಏನಾಯಿತು ? ತಾವು ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪ್ರವರಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್‌ವೆಂಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅದ್ವೈತ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯು ಸಹ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್.—ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಷಯವು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಾವು ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ೨ ದಿನಗಳಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ನೀವು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮಾಡಿ. ಅನಂತರ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಇವತ್ತೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ. ಇವತ್ತು, ನಾಳೆ, ನಾಡಿದ್ದು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಈ ವಿಷಯದ ಘನತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಸರ್ಕಾರವು ಇದೇ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ಷಾಣ ಅಮರಗೊ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸಾವೇನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉದ್ಯಮವಾಗತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲ ಹಾಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮವಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆದುವೆಲ್ಲದೇ ಹಳ್ಳಿ ಇರಬಹುದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಇರಬಹುದು, ಯಾವುದೇ ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ತಮಗೂ ಕೊಡ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಯಮವಾಯಿತು. ಆದರಲ್ಲೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೀದರ್, ಗಂಟೂರು, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಯಮವಾಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಕಾಲ. ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿತು ರೀತಿ ಉದ್ಯಮವಾಗತಕ್ಕಂತಹ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ನಿವಾರಿಸಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಜನರು ದಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮಳೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿಂತೇ ಹೋಯಿತು. ಮಳೆ ಏನಾದರೂ ಬರೆದ ಇದ್ದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅಭಾವವನ್ನು ನಾವೂ ಮೊದಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ನಮಗೆ ಮಳೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಳೆ ನಮಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ೨ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ೧) ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಕಾಣತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಸಕಲೇಶಪುರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕಾರವಾರ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ.

೨-೦೦ ಪಿ.ಎಂ

.....ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಮಾನವ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತೃ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ವಿಚಾರ ಜಿಗ್ಗಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನವನ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಕೇರಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬೀಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಧಾರವಾಡ; ಹಾವೇರಿ, ಕುಂದಗೋಳ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮಳೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ನಾವು ಚಿಕ್ಕಪರಿಂಪಾಗ ಬಹಳ ಕರಾರುಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕರಾರು ಮಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು, ಇದಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಇರಬಹುದು. ನಿಸರ್ಗದ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಾವು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಳೆ ಬೀಳುವಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹುದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವಾರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಳೆಯು ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಮೇರಿಕಾವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡಾ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಅವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಸ್ರೇಲ್ ಮುಂತಾದ ಇಡೀ ಗಡಿಯೂ ಕೂಡಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒಯ್ದು ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿ. ಅವುಗಳು ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೂಡಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆದಷ್ಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತುಂತುರು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಾದ ಹಾಗೂ ನವೀನವಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ನಿಸರ್ಗದ ಪ್ರವಾದ ನೀರನ್ನು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳದೇ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ನೀರು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ನಾವು ಕೇವಲ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ನಂಬಿದರೆ, ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದುದೇನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕೂಡಾ ಕಿಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಆಮೇರಿಕ ರಷ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೂಡಾ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೂಡಾ ವಿಫಲರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಬರಗಾಲ ಬರತಕ್ಕಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವುಗಳು ಕೂಡಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯ ಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಪತಪಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಮಳೆ ಬರಲಿ. ಆದರೆ ಆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಳೆ ಬರಿಸುವುದಾಗಿ, ಪರ್ಜನ್ಯ ಜಪ. ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಜಪತಪಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರವಾಗಲಿ, ಜಲಮಂಡಲಿಯವರಾಗಲಿ. ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವು ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆಯೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವಿರಿ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನಾವುಗಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಸಾಲದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಾ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀರದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಜನರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಾಗ ಬರುವಂತಹ ಈ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿವುಗಳು ಕೂಡ ಈ ಹಿಂದೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಮಾನೇ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಆಸಕ್ತಿ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವುಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪರ್ಷ ವಿಳಂಬವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧೯೪೩ರ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ೧೯೭೧-೧೯೭೨ರಿಂದ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಸತತವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಜನರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಅಭಾವ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ, ಒಂದು ಎರೇಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ, ಎರಡನೆಯದು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ. ಎರೇಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಕಳೆದ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಯೋವೃದ್ಧರು ನನಸ್ಸಿನ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತಿದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತ ತಕ್ಕಂಥವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರೂ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗೂ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗೆ ರೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಹಿಂಗಳೂ ಆಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಟ್ಟ ಬೆಳೆಯಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಮಂತ್ರಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಅದರ ಇದುವರೆವಿಗೂ ರಾಯ ಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ನಾಗಮಂಗಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆ ಯಾದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಿತ್ತನೆ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಬಳಿ ಜೋಳ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆ ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಿದು ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಎರಡನೇ ಬೆಳೆ ಅಂದರೆ ಎರಡನೇ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ದೇವರ ದಯೆ ಇದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ ದತ್ತವಾದ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಎರಡನೇ ಸುತ್ತಿನ ಬಿತ್ತನೆ ಸಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಡು ಆಗಿರಲಿ ನಾವು ಆ ಒಂದು ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಸೆ ಇರಬೇಕು ಆದರೆ ಅತಿಯಾದ ಆಸೆ ಇರಬಾರದು ಆಸೆಗೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಹರಣ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮುಷಾರು ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತನು ಕೂಡ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತನು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೯೭೧-೭೨ ನೇ ಸಾಲಿನ ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆ, ೫೦ ಎಕರೆ ೨೫ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರು ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆ ಜನರು ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆ ಜನರನ್ನು ತಾವು ಇವತ್ತು ಬೇಕಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು ಆ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟುವಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲ್ಲಾ, ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಬಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆ ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಜನ ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಮಂಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂತಹ ಜನರಿಗೆ ವಿನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತೆ ೧೯೭೨-೭೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಹೊರಟಿದ್ದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಳಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದರು. ಆ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವೆಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಗುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ನೀರು ತಂಬಿಕೊಂಡು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕಂಡಿಯುವ ನೀರು ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ದೊರೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ೧೯೭೮-೭೯ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವನಾಗಿಾಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ್ಲಾ ಒಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ತಾವು ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೆಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೂಡ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ

ಬೇಕು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತಿನವರೆವಿಗೂ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋ, ಅಲ್ಲಿ ಸಕಲವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದು ಎನ್. ಆರ್. ಇ. ಒ. ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನಾವು ಯಾವುದೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಆದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಜಾ ಪಕ್ಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕೋಣ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕೋಣದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನೋಣ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ನೋಣ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದು ಕೋಣಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಣ ಕೇಳುತ್ತದೆ ನೀನು ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ ಎಂದು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಯಾವುದೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಾವು ಯಾವಾಗ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಬರಗಾಲ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ನಾನು ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಂದಿಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ರೀತಿಯ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಖಂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರೂ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಆದರೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ತಾವು ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದೆ ಯಾರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅವರಿಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಬರೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜನತೆ ಈಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾ:—ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಗಂಗೋರವರೇ, ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಳಬನ್ನಿ. ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಚಾರ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಕೇಳುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೆ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಳಿರಿ. ಕೇಳುವಂತಹ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ:—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಪ್ಪನವರು, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾತೆ ನಮ್ಮ ಬೇರೆ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡಾ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲವಾಗಿ ಮಳೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಕಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಈ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅನುಭವ ಇರುವವರಿಗೆ ಇದು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಧಾರಾಕಾರವಾದ ಮಳೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಳೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಕಪ್ಪುನೆಯ ಮೋಡ

ಮಂಚು ಕೊಂಡು ವಾಹನಗಳು ಲೈಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೋಡಗಳು ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಸ್ತೆಯೇ ಕಣ್ಣಾತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೈಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬಿಸಿಲು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರತ್ನಾಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೇಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು. ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ.—ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯವರು ಹೊರಟು ಹೋದರು, ಅವರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಸಾಗರ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಪ್ಪನವರು ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕ ವಿತ್ತರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲೂ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರವರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಾನಡೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು. ಅಲ್ಲೂ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಾರಕಾರವಾದ ಮಳೆ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಪರೂಪವಾದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಆಕಾಶ ನೋಡಿದರೆ, ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಮೋಡವೇ ಇಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಏನೇನೂ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಪೂರ್ತಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲೋ ನಾಲು ಹನಿ ತುಂತುರು ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಎಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಸತತವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಾವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂಡಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ತಗ್ಗು ಭಾಗಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭತ್ತ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಮರೆ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ರೂ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದ ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಾಗ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು, ಮಾನ್ಯನ ಇಂಟೆನ್ಸಿಟಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೋಡವೆ ಫಾರಂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಳೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಡು ಕಡಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಕಾಡು ನಾಶವಾಗಿರುವುದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಉದ್ಭವವಾದಗಲೂ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮಳೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ೨ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದಾಗ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದಾರಿಗಳು ಇವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಏನಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ, ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ, ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ, ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು, ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ೨ನೇ ಒತ್ತಡ ಇಷ್ಟು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವೆನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಚುನಾವಣೆ ಆದಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರವಾಸ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೂ ಕೂಡಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ, ಬೇರೆ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಪಡೆದು, ಕಾನೂಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು, ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ವಿನಂ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ದನ ಕರುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಹರಿಹರ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿನ್ನಗಿರಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ, ಅದೇ ರೀತಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ದನಕರುಗಳು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಕ್ತಿಯಂತವಾದ ಆಹಾರ ಅಲ್ಲ. ಜೋಳದ ತೆನೆ, ರಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಇವು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಂತವಾದ ಆಹಾರ. ಈ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದುಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ತುಮಕೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಅಲ್ಲದಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ರಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ. ಜೋಳದ ದಂಟು ಕೂಡಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ ಹಿಂದೆ ಕೂಡಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಕಡೆ ಮಳೆಯಾಗದೇ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ದನಕರುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಲಾರಿ, ಎತ್ತಿನಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಡ್‌ಗಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರಣ ದನಕರುಗಳು ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಫಾರಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೨, ೭೩, ೭೪ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಕಡೆಯ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸಪ್ಪು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜೀವವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾಸಗಿಯವರು ಅವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ತಪ್ಪಿಸಲು, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಸರ್ಕಾರ, ಎಲ್ಲಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಓಪನ್ ವೆಲ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಆಗಬೇಕು, ಆ ನೀರು ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಜಲಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

MR SPEAKER.—The water table is going down.

SRI. S. BANGARAPPA.—I quite agree with you.

ಜಲಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಏನಿವೆ, ಅಪೂ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಓಪನ್ ವೆಲ್‌ಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೨೦೦ ಫೂಟ್ ಅಗಿದರೂ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಮೇಲಾಗದೆ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿಯಲ್ಲೂ ನೀರು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು, ದನಕರುಗಳಿಗೆ, ಮನೆಗೆ ಇದರ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳ ನೀರು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ನೀರು ಇಂಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಲಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ವಾಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಹೊರಟುಹೋಗಿದೆ. ಒಂದೇ ನೀರಿನ ಸ್ಕ್ರೀಮ್‌ಗೆ ಅನೇಕ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೂ ಪಂಪ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲೂ ಪಂಪ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ.

ಪಿ.ಎಂ.ಎಂ.

೧೯೬೨ರಿಂದಲೂ ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಕಂಡಿಯವ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕಂಡಿಯವ ನೀರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯವ ನೀರಿನ ತೋದರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಜೀವನವನ್ನು ಕಂಗಾಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದು. ಇದು ಬಹಳ ಹೆದರಿಕೆ ಬರುವ ವಿಚಾರ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿರೂಧ್ಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾತುರ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಾತುರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೇಳಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ, ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ, ನಗರ ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪಶುವೈದ್ಯ, ಜನರೋಗ, ವಿಷಯ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೈತರ—ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಧ್ಯಯನ ತಂಡ ಬಂದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಧೂಷಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮಾಕ್ಸ್ ಹುಡುಕಿದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಮೂಡಿದೆ. ಮಳೆ ಇಂತ ಮೇಲೆ ಇದು ಮೂಡಿದೆ. ಸದ್ಯ ಅವರನ್ನು ದೂರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಮಾಕ್ಸದಲ್ಲಿ, ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಜನತೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟೇ ವೆಚ್ಚವಾಗಲೀ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಬಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಲೋಕನ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಈ ಸದನದ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ೧೯೬೨-೬೩ರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯೋಗ ಹೋಗಿತ್ತು ಈಗ ಅಂತಹ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ನಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರು ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು, ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇರಲಿ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡುಬರುವುದಕ್ಕೂ, ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅವರು ಕಳುಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳೂ ಇರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಅವಲೋಕನ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸದನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ನಿಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ, ಬಯಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವನ್ನು

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಸರಿಯಾದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜಾನುವಾರುಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡವು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ೯ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ೯ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನೀವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ. ಜೂನ್, ಜುಲೈ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, There is a lapse on the part of the Government ಅನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮ್‌ನವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಖುದ್ದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದಾಗ, ಬರಗಾಲ ಆದಾಗ ಯಾವ್ಯಾವ ಭಾಗಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖುದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏನೇನು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ; ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೂ ಇದೆ. ನೀವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಪ್ತು ಹಣ ತಾವು ಖಚಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಂಚನೆಯಾಗಿದೆ; ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದಂಥ ವ್ಯವಹಾರ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸದೇ ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬರಗಾಲವೇ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಹವೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ ಗಳು ಇರಬೇಕು, ಹಾಗಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೀವು ಒಂದು ಸಲ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಹಣ ಕೊಡುವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಹಣ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೂ ಕೊಡುವುದು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ The first para of your Statement reads: "Ultimately the Government of India announced—೩೨.೭೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೀಮಿತ ನಿಧಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯದ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿತು. for this drought period."..... ಇದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಬರೇ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಸಹ ನಿಮಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸತತವಾಗಿ ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ತಾವು ವಿನೇಸು ತಮ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇತ್ತು, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ನಜೀರ್ ಸಾಬರ್‌ವರೂ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹೋದದೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು ನಿಜವಂತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ನೀರಿಗಾಗಿ ತಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗಲಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಚಾರ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ತೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ದನಗಳ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಎಸನ್ನಿಯಲ್ ಕಮಿಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಾನ್ವ (ಹಹಾಬಾದ್).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೩ ರ ನಂತರ ಈ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೯೭೦ ರಿಂದಲೂ ಸಹ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಗಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈಗಲೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಗೆಲ್ಲಗ ಗಿಲ್ಲಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಫೋಟ ಕಂಡಿವೆನ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಐದುಸಲ ಸೇರಿದ್ದೆವು.

ಈ ಐದು ಮಿಷಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕರೆದರು. ನಾನು ಎರಡು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮಿಷಿಂಗಿಗೆ ಅಟೆಂಡ್ ಆದ ನಂತರ ಪುನಃ ಅರನೇ ಮಿಷಿಂಗಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮೊದಲನೇ ಮಿಷಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಫೈನಲ್ಸ್‌ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ತಾವು ೨೦ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಹೋದವರ್ಷ ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಮತ್ತು ಗೋಕುಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಫೋಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ವಾದ. ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಹಣದ ಅಭಾವ ಇದೆಯೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ರೊಕ್ಕ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರೊಕ್ಕ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸುಮಾರು ೨೭ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೭೦-೮೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೇಕು, ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್‌ಸೂನ್ ಕೂಡ ಹೋಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಈ ಭೀಕರವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಫಂಡರ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಫಂಡರನ್ನು ಪಾರೀಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಫಂಡರ್ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಫಂಡರ್ ಇಲ್ಲದ ದನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬರುವಾಗ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಗುಂಟಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿತು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಕಾಗದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸದನದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಮಿಗಂರವರ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಫೈಡ್ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕು. ರೆಜಿ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ೫೦೦-೬೦೦ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೆಜಿ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ, ಪುರ್ನೋಲ್ಲಿ ೨೨೬೪ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೧೩ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್‌ಾಗಿವೆ. ೧೩೧೮ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಅಂಡರ್ ಪುರ್ನೋಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನಲ್ಲೂ ಮಾಡಿದರೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ರೊಕ್ಕವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದವರು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಮೊಬಲೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದವರೂ ಕೂಡ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಮಾಖುವಾದ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತಾವು ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅಡಿಷನಲ್ ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕವಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಮಾತ್ರ, ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು ೮೦ ಸಾವಿರ. ಈ ರಸ್ತೆ ೧೪ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಇದೆ, ಐದಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕೆವರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಅರ್ಥ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ೫ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಕೊಡಲು ತ್ರೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ತಾವು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೭-೮೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ವೇದಲು ರೂ. ೬-೨೫ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ರೂ. ೭-೮೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಪೋಟ ಕಮಿಟಿಯವರನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ಮತ್ತು ಸದನದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬತ್ತಾಯ ನನ್ನದು. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಜ್ಞರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಈ ಭರವಸೆಯಿಂದಾಗಿ, ಈ ಸ್ಪೋಟ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವರಿಂದ ಭಯಾನಕವಾದಂಥ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹಾಗೂ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಇವರು ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲಾಗಾಯಿತು ನಮಗೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾಗ್ತು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೮೩ ರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಇದೆ, ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ಬರಗಾಲವಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋತಾರೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ !

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ತಾವು ಸಂಸಾರಿಗಳೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಷ್ಟು ಭಯಾನಕವಾದಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಪರಾಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡಿಮೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಇರುವುದು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವಂಥ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಬಹುದು. ಆಗ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಧರ್ಮ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ದೂರ ಇರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮೂರು ಮಸಿಹಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಸಜ್ಜಿ ಮೆಂಟರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹದಗೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೃಹದಾಕಾರರಾಗಿ ಈ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂಥ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದಂಥದವರು ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗರಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಬರಗಾಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಅದರ ಅಂಕಿಂಪುಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಭಯಾನಕ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಅದು ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಾವ ಇರಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಉಳಿದ ಕಡೆಯ ವಿಚಾರದನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಿರಿಸಿನ ನುಡಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಗಾಲುವೆಯವಾದ ವರದಿಗಳು ಏನು ಬಂದಿವೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಲೇಬರ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಆಯಿತು ಎಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಂತೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ, ಅವರು ಒಳಕಳಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು. ಅಲ್ಲದ್ದು

ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಆದು ಅವರದೋ. ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ತಕ್ಕಿದ್ದಾಗ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಓದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಲೇಬರ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಾಗ ೪ ಲಕ್ಷದ ೧೧ ಸಾವಿರದ ೬೦೮ ಜನ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೦೪ರಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ೩ ಲಕ್ಷದ ೪ ಸಾವಿರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೇ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪು ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ೩೦ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟವರು, ೪೦ ಕೋಟಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುಂಟು ನೆಪ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ತಪ್ಪು ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹಕ್ಕು ಇದೆ; ಆದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ, ಆಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ನೀವು ಜಾರಿ ಬೀಳುತ್ತೀರೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡ್ರಿಂಕಿಂಗ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವೆಮೊರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ೫೧ ಕೋಟಿ ರೂ. ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜನರಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ೨೯ ಲಕ್ಷ ೯೦ ಸಾವಿರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜ ಎಂದು ನಂಬೋಣ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುದು, ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ವಾಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೇನು? ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ೧೫,೩೩೩ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತು ನಿಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ, ನಮಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಂಗಾಲಾದ ಜನರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗುರುತರವಾದ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ೧೫,೩೩೩ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಎಂದು ನೂರು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸೇಟಿಯವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೧೭ ಲಕ್ಷದ ೩೨ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತಾ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತು ೩೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬರಗಾಲ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಇವೊತ್ತು ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದೇ? ಅಥವಾ ನೀವು ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂಭವ ಜನರಿಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೇ? ನಮಗೆ ಕಾತುರತೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಗೋ ಸ್ಲೋವೆಂದು ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಅವರಿಂದ ಒಡಿತೆ ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಅದರಿಂದ ಒಡಿತೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಿ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಇವೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಹಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಬಂದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಬರಗಾಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸೈಫರ್ ಆಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರ ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಸಹ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಅದರ ಅಂಕೀಕರಣ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಅವರು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗಿರುವುದು ಹೇಳುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಸೈಫರ್‌ನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಜನ

ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಮೆಂಬರ್ ಆಗಲಿ, ಅವರು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ತಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನದೆಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಎಂದು ರೈತನಿಗೆ ಬೆನ್ನಿಟ್ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣವನ್ನು ಆ ಬಾಬು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈಗ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೂರು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ, ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಗೋ ಸ್ಲೋ ಎಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಮ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ೧೨೮.೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ೧೨೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದ್ ಆಯಿತು. ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಜನ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನೀವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಈಗ ಬಂದೊಂದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಬರಗಾಲ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರ, ನೀರು ಮತ್ತು ಗಾಳಿ ಬೇಕು. ಇವು ಮೂರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಕೂಲಿ ಬೇಕು. ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಕಾಳು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಾ ಆದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ವಸತಿ ಬೇಕು. ಮೊದಲು ಈ ಮೂರನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಐಷಾರಾಮಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರೊಬ್ಬರು ಆರಾಮ ಜೀವನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಸನ್ಮಾಸಿಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ ಸನ್ಮಾಸಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಹೇಗೆ ಸನ್ಮಾಸಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ? ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕರು ಬಳಗ ಇದೆ, ಬಂಧುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತನು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಅವರ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅವರ ಬಳಗ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಲಗ್ನ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯವರು ಆಣ್ವಿತ್ತಮೈಂದಿರು ಯಾರು ಇಲ್ಲವೆ ? ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಂಧುಗಳೇ ಹಿಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಸನ್ಮಾಸಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರೆ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿನೋದ ಇರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಬೇಕು. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರೋಣ, ದನಕರುಗಳು ಬದುಕಬೇಕು. ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳು ಕಟಕರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ. ನಾಂಡೇಲಿಯೊಳಗೆ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಗಳ ಉಂಡೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಬರಗಾಲ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭೇಕವಾದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವಾಗ ನೀವು ದನಗಳ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ

ಕಾರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇವಿನ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತಹದ್ದನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಕೃಷ್ಣವಾಗಿ, ಅರಣ್ಯದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕ್ರೋಧಿಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟ್‌ವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಸಜ್ಜೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಯಾರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಎಲ್ಲೂ ಸಜ್ಜೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಸಬ್ಸೈಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಕ್ಯಾಟರ್‌ಫೈಲರ್‌ಗಳ ಸ್ವರ ಎಂದು ಹಣದ ಖರ್ಚನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಿಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಯಾವ್ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಅದರ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ? ಅದು ಇಲ್ಲದ ನಾವು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿರುವ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮಗೂ ಕೊಟ್ಟರೂ ಹೇಗೆ ? ನಿಮಗೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡೋಣ ? ನಿಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವವರು ಕೊಡಲಿ ; ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬರಗಾಲ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತಳೆದಿದೆಯೇ ? ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇವತ್ತು ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಸಮೀಪವಿರತಕ್ಕ ಜನ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ ? ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು, ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇರತಕ್ಕವರ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂತಹ ಸಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಬಾರ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಭೂಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದಿವಸದವರೆಗೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ನೀವು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾಗುತ್ತೀರಿ ; ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೂ ಆನಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸಂತೋಷ. ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ೧೭,೩೩೦ ಎಂದು ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ನಿಜವಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ನಿಜವಿಲ್ಲದ ಇರಬಹುದು. ೧೭,೩೩೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿದ್ದರೆ ನೂರು ಮಂದಿಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ? ೧೭,೩೩೦ ಜನರಿಗಾದರೂ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೭,೩೩೦ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆಯೆಂದು ೧೯೪೩ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ೧೦೮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದು

ಈಗ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸುಮಾರು ೨೫ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇರಲಿ. ೧೭ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ? ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಂದಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು. ೧೭,೭೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾದರೂ ೧೦೦ ಮಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ ಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಬೇಕೆಂದು ಸುತೋಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರಾಗಿ ಅರಾಂಭಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ನಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ನೀವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಗಲಿ ಅಥವಾ ನೀವು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಂತಹ ಕಂದಗೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಂದಿರುವಂತಹ ಓರೇಕೆರೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ನೂರು ಮಂದಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ. ನಿಮಗೆ ಏನೇನು ಅಡಚಣೆ ಗಳು ಇವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಸೀರೆ, ಪಂಚೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೊಲ, ಮನೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ತಾಳಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿವೇಶನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕವನ್ನೇ ತಂದು ಇಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ನೀವು ನನ್ನಂತೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅರ್ಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಅದರ ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಬಳ್ಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಮಗೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ, ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಕಾಲ ಮುಂದಿರಲು ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೀದರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಬೀಜವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಅಂದಾಗ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಬೇಡಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಬಳ್ಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿತ್ತು, ಕೊಟ್ಟಿರು. ಈಗ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆಲವರು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಬೀಜವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡರು ; ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ —೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಬೀಜ ಒಂದೂ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೈಗುವವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ತಾಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಳಿ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಬೀಜ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಆ ಬೀಜ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಬೀಜ ಕೊಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಕೊಡುವುದು ದೇವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ನಾವು ಏನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಎಂಥ ಬೀಜ ಬಂತು, ಅದು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ತಿಂದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಬಡವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಡದ ಕಾರಣ ಅದು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಇವತ್ತು ನೀವು ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಅವತಾರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಗ್ಯಾಲವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವುದೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿ ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಜೇಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕೋಟಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಸ್ವತನವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ನೀತಿ ನಿಯಮ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂಥ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಬದಲಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಯಾರರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿ, ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ ನಿಮಗೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೇ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿ ಓಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಹೃದಯ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಗದಗ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೩ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇವತ್ತು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಲುವಾಗಿ ರೈ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಆದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವಾದರೆ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ತಾಳಬಲ್ಲೀರಿ ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಾಳಿದರೆ ಏಕೆ ನಿಮಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ ? ನೀವು ರೈ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಅಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ? ಈ ಧೋರಣೆ ಯೋಗ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.—ಅವರನ್ನು ನಾವು ಸಭೆಗೆ ಕರೆದು ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದ ತಂಡ ಬಂದಾಗ ಕೂಡ ಆ ಸಭೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇಂದ್ರದವರು ಬಂದಾಗ ಅಮಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲ. ಮೊಮ್ಮೋರಾಂಡಂ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೇಖನಿ ಹಚ್ಚುವಾಗ ರೈ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಗ್ಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಕಿಂಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವಂಥ ಮೊಯಿಲಿ ಯವರನ್ನು ಕರೆದು ಇದು ಸರಿಯೇ, ಇದನ್ನೇನಾದರೂ ತಿದ್ದುವುದಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಒಮ್ಮತದ ಬೆಂಬಲ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಬರಗಾಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕೈಬಲ ಆಗಬೇಕು ಆ ಕೋಟಿ ಜನರ ಅಭಿಲಾಷೆ ಈಡೇರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಹಕಾರ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡ ತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ಬಂತು ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರ

ದವರು ಹಣ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೆ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡದೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇನೇನು ? ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನೇನಾದರೂ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ? ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂದಾಗ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಪೂರಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರಿಗೆ ಒಟು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ? ಆದ್ದರಿಂದ, ನೀವು ಸಮ್ಮಂತೆ ಆಗಬೇಡಿ. ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ ; ನೀತಿವಂತರಾಗಿ. ಅದೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರಲಿ. ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಜನರಲ್ಲಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿರಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯೇ, ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೇಳಿದರೆ, ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ೩ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು ಉಳಿದವರು ಅಲ್ಲವೆ, ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

೧೭ ಲಕ್ಷ ೩೩ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯ. ಬರಗಾಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ೯ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು ? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜನ ತ್ರಾಸಲರಾಗುತ್ತಾರೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೈವಾಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಯಾವ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು ? ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಈ ರೀತಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಮಾಡುವ ತಾರತಮ್ಯದ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ? ಸಾಕಿ ಮಂಜಾನೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಿರಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮರು, ರವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಂಕೋಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಗುತ್ತದೆ, ಅಪವ್ಯಯ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಬೀಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ಈ ಸದನದ ಮಹತ್ವವಾದ ಸಮಾಯವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗದಗ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಗದಗ್ ಟ್ರಾಪಲರ್ಸ್ ಬಂಗಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ನೀರಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ತಂದಾ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗದಗ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ೭೦೦ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕಾಕಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲ್ ಟೀಚರ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬರುವ ಮಾತನಾಡಣ ಗದಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಗದಗ್‌ಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಗರ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರ ಪಾಸಗೀ

ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಷ್ಟಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಗದಗಿನಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಉಳಿದ ಕಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನರ್ಥ ? ಬೋರ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬೋರ್ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಫಲೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಬೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ? ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ಭಾರಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರಾದ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹರಿಜನರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ತಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನೀವು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಲಿಮಿಟು ಕಳುಹಿಸಿದ ಜನ ಎಷ್ಟು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವ ಖರ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ದಳಗಳಿಗೆ ಕೈವಾಡವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಇಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತಭೇದವನ್ನು ಮರೆತು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸೇರಿ ಒಂದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಫೋರಣೆ ಹೀಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಬಡತನ ರೇಷನಿಂಗ್ ಕೆಳಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಶೇಕಡ ೫೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಡತನ ರೇಷನಿಂಗ್ ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿ ತರಹ ಗೋಧಿ ಜೋಳವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೊಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲವೇ ರೋಗ ಬಂದವನು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಜೋಳ, ರಾಗಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಧಾನ್ಯಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಬರಗಾಲ ಆದಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ? ಮಳೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಹೋದಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬಡವರಿಗೆ ೧೦ ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ. ಜೋಳ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಬೇರೆ. ಬರಗಾಲದ ಯೋಜನೆ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಬರಗಾಲ ಬರಲಿ, ಬರದಿರಲಿ. ಯಾರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಚೆಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಜೋಳ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ದಿನಾಂಕವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಲ್ಲ ನಾಳೆ ಪರಿಹಾರ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಕೇರ್ನಿಟಿ ಇದ್ದಾಗ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಜನರಿಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದೆ ? ಲಿಮಿಟು ಇದ್ದೀರಿ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಜೊತೆ ಒಳಜಗಳ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವೇನಿದೆ ? ನೀವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ನೀವು ಬಡಿದಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈಗ ಬರಗಾಲದ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಇಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದು ಯಾವುದು ? ನಾವು ಲಿಮಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಹಣ ಅದು, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ನಿಯಮ ಇಲ್ಲವೇ ? ನಾವು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಿಯಮ ಇದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಟ್ರಸ್ಟಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಹಿಡಿತದಿಂದ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ಲಾನವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿರಿ. ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರು ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡವೇ ? ನಾವೂ ಅವರೂ ಒಂದೇ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಂಭೀರಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ; ನಾವು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ? ಇದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪುಗಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಂಘಗಳ ಸಾಲಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದನ್ನೂ ಹೇಳ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಜಾಲಪ್ಪನವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹಕಾರಿಗಳು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮರೆತಿತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ? ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಆಗದೇ ಇರುವುದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾವು ಪಾದ್ರಿಗಳ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪ್ರ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರ ಆಗ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಿದರು ? ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತು ಕಟ್ಟಿದ ಸಂಘಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ರೈತರ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮನಿಂಡರ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದು ಇವತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ೧೦ ಪೈಸೆ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಕೆಳಗೂ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಜಾಲಪ್ಪನವರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಕೇವಲ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಏನು ಲೇ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೩೮ ಕೋಟಿ ರೂ.ವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಶೀಃ ಪೇಜಿನಲ್ಲೇ ಇದು ಇದೆ ನೋಡಿ. ಇವತ್ತು ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ. ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕವಿ ಹಿಂದಿ ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇದೆ. Why you have taken up scarcity works under NREP ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮೊದಲು ನಾವು ನೀವೂ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀವೋ ಅದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರು ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬರಗಾಲವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. This is the guideline of the Central Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗೃಹ ಲೈನ್ಸ್ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಆಗುವ ಹಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹುಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ. ಕೆಳಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಗೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮಗೆ ಗೃಹ ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನನಗೆ ಮಿಸ್ ಲೀಡ್ ಆದರೆ ಹೇಗೆ ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕ್ಷಮಿಸಿ. ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ತಾವು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ ? ಅಲ್ಲದೇ, ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ ? ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಆದ ಹಣ. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಕೃಷಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೀಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಚಿವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಸಲುವಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವೈರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಲದ ಮಾಲೀಕರು, ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದು ದಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ; ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್‌ವಿಸ್‌ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರ, ರೀಸರ್ಚ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲಿ ಆಗುವ ಸರ್ಕಾರ, ಮತ್ತು ಇದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸರ್ಕಾರ. ಇದವ್ಯವ್ಯಾಧಿ ಇವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಲೆಟರ್ ಬರೆದೆ. ಇವರಿಂದ ಆ ಲೆಟರ್‌ಗೆ ಉತ್ತರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅದಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಧಾರವಾಡದ ಏಕಮೇವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನನ್ನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೆಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂತೂ ನನಗಿನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ದುರ್ದೈವವೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ರೀಸರ್ಚ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ದಕ್ಷತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಯಾವುದೋ

ಒಬ್ಬ ನಿವಾಸಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನನ್ನು ನೌಕರಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ ಅದರೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ತಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಮಾತ್ರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಿಂದು ರ್ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಅವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ದಕ್ಕರೇ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. "ಯಾವುದೇ ಮೋಷಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು? ಅದರ ಇವತ್ತು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಅಂಗಡಿಕಳು ಇವೆ? ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದೆ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕಿಟಾಬಿ ಇಲ್ಲದೇ ಪರ್ಟಿಟಿಂಗ್ ಪದರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮೈಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಇವತ್ತು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಿಧಾನಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಾನ್ಯ ಬಣಕಾರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಟೋರಿಕ್ಟಾ ಮಾಡಿಗೆ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ನೀವು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಏನು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮಂಟ್ರಿವೆ? ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿ ಏನಿತ್ತು ಅದು ಬಡ ಜನತೆಗೆ ಮಂಟ್ರಿವೆಯೇ? ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೇ? ನಮಗೆ ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರಂತೆ ನೀವು ನಡೆದದ್ದೇನಿದ್ದೀರಾ? ಭೂರಹಿತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ವಸತಿಹೀನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಏನಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?....

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಕ್ಷೀಸ್‌ಸಾಹೇಬ್.—ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆಯೇ? ಇದೇ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಬಾಟಿಕೆ ಕೂತಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಬೇಕಾಗಿತ್ತುಂತೆ. ಆಗ ಅವನು ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು "ಸೈಂಧವ ಆನಯ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಬಂದು ಕುಂದುರೆಯನ್ನು ತಂದು ಅವನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನಂತೆ. ಅಂದರೆ ಇವನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ ಅಥವಾ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಆರೀತಿ ಆಗಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪಶುಗಳು ರೋಗರಾಜಿನಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದದ್ದೇಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರಗಾಲ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರುತಿಪತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿವೆ. ಆ ಕಡೆಯ ಜನರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಪಟ್ಟಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ತಾವು

ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಬಹುದು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬದುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೇವಲ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಧಾರವಾಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ೧೨೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಹಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅಥವಾ ಅದು ಸದೇಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಾವು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ (ಮಂಗಳಬಾಗಿಲು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸತತವಾಗಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಂತೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಗಮ ಸಲುವಾಗಿ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ಪೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹರಿಜನರೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಮತ ನೀಡಲು ನಾವು ಯಾರೂ ಬದುಕಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲಾ ಒಣಗಿವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಬಿದಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಲ್ಲ ಮಗದ ಜನರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೭೦ ರಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

೪-೧೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹುಮಾಲು ಜನರು ಚಿತ್ತೂರುಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದೂಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಗೋವುಗಳೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಸಾಯಿ ಖಾನೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಕುರಿಮೇಕೆಗಳಂತೂ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಬದುಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಈ ರೀತಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಗೋಸಂಪತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿಬಹುದು, ಅದಕಾರಣ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದು ಕೊಡಿ ಇದು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಡತನ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನಾನಂತೂ ಬಡವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕಂಥವ ನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಬಡತನ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ನೂರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರಳುಗಾಡು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲವಾದ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯ ತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಗ್ರಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರಾಯಿಜ್ ಆಗಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವ ಕಡೆ ಕೆಲವರಾದರೂ ಅಪ್ಪೋ ಇಷ್ಟೋ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಂದ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನ ಬಾವಿಗೆ ಅರ್ಧಭಾಗದಷ್ಟಾದರೂ ಸಬ್‌ಸೈಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೫೦ ಬಾವಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ೫೦ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದರೆ ೧೦೦ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಪರಾತ್ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲಿಜಬೆಥ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ ಕೊಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಲೋನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯ ತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಸಾಗತೊಂದಿದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದು ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಆರಂಭವೆಂದೆ ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸೋಶಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅವರು ನಿವೃತ್ತ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೂರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ದಂಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅವರಿಂದ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲವು ಅಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಮಳೆಯೇ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೬೦ ಬಾಂಕ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ, ಮಿಕ್ಕ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದರೆ ಗ್ರಾಂಡ್‌ವಾಟರ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಬಾರ್ಡಿನವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಜಾಲಪ್ಪನವರು ಎಲಿಜಬೆಥ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ೧೦-೨೦ ಬಾವಿಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಛಾಗ ಸಬ್‌ಸೈಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಇನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆಪ್ತರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳೇ ಆಗಬಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿರುವ ನೀರನ್ನು ಪೋಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂಟರ್‌ಲಿಂಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಕೀಮ್ ಸ್ಟಾಂಪನ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬನಗಾತ್ತಿತ್ತೆ. ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಸ್ತೂರಿ ತಿರುಲ್ಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಬಾವಿಗಳು ತೆಲ್ಲೂರೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಯೋಜನೆ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದಂತಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ದನಕರಗಳ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಸಚಿವರು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅದೇಶ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕುಲರ್ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಈ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಬಿಡಬಲ್ಲ ಡಿ ಆಲಾಯಿಯ ಅರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿರುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ತಿಳಿಸಿದರು ಜೊತೆಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹುಲ್ಲು ಇದುವರೆಗೂ ಬಲಶಿಲ್ಪ ಅಂದರೆ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಮದುವೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಸರಬರಾಜು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದವೂ ಪಾಕೆಟ್ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಇನ್ನೂ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಹಳ ಸೀಂಯಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ನೀವು ಕೂಡತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವೇ, ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನತೆಗೆ ಇದು ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗಿರುವುದೇ. ಕೊರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮಗಿಲ್ಲಿಂಗೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಪ್ಯೂರಿಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅಂಥದಿಂದ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಅನೇಕರನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟ್ಸ್ ಇತ್ತು. ಅದೇನಂದರೆ ಅಂಥದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಬರಬಾರದು. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಡ್ಡ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅಡ್ಡ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಏನೇನಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಟ್ಸ್ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಬೇಡಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅಡ್ಡ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೇ ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು, ಅವನಿಗಲೇ ಅವರು ಹತ್ತು ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ಒಳಗಡೆ ರೂ ಇವರು ಇ. ಸಿ. ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಮತ್ತು ಬಂದರೆಡೂ ಸಾವಿರ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜಾಸ್ತಿ ಸಜ್ಜೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಥದಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಾರದವರನ್ನೂ ತಡೆಯುವುದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತೀವ್ರತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗುವಾಗ ಬಂದೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲೂ ಬಂದೊಂದು ಡಿಪೋಷನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ಎಂದರೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮೂಲಕ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದರೆ, ಆತ ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಬಂದು ದಿವಸ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹುಚ್ಚದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆತ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಎರಡುಮೂರು ಫೋರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಷನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಿನೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಚಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಕೆಂದರೆ ಈಗ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಂತ್ರಕರ್ಮಗಳು ಮೂಲಕ ವಿತರಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದವರೆಂದು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ತಕ್ಷಣವೇ ಈ ಫೋರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಷನ್ ಎನಿವ, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎರಡರಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತ್ವರಿತವನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗೋವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ. ಈ ಗೋಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗದರೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಏನು ಹೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಚಿಕ್ಯ ಅಂತ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಸಾಮರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳನ್ನೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಕೂಡ ತಾವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವ ಶಾಶ್ವತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಿವಿಲಿಟಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡುಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೇವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಬ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬರೇ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಹೇಳುವ ಬದಲು ಪಾಚಿಯ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಊರು ಸಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಡ್ಯಾಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಟೆರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೋಸ್ಟ್ ಮಿಷನ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋಸ್ ಅಂತ ಕೊಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಂತಿಮಶಃ ಪ್ರಕಾರ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಕೊಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗುವಾಗ ಕೊಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗೋಚರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೬-೭೦೯೫ ರ ವರೆಗೆ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿರುವುದು ಪ್ರತಿಶತ ಎರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆತಂಕವನ್ನು ತಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರಿಗೆ ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲೂ ಎರಡು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಬರೇ ಅಕ್ಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೪೦೦-೫೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರತಕ್ಕಂಥ ಹತ್ತಿರದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ೫೦೦ ಜನರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವತ್ತು ಜನರಿಗೂ ಇದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨೫ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನು ೨೫ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು

ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದಿನಗೂಲಿ ರೂ. ೭-೮೦ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಮರ್ ಆದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ೨೦,೨೭೬ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಡತಕ್ಕ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದು. ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ೨೦ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಬೈರೇಗೌಡ ರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದುನೋಡಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕರೆದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುವೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಸಲ ಹೋದಾಗಲೂ ಸೇಲಮ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ವಾಪಸ್ಸು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡವರೂ ಹೇಗೆ ಬದುಕುವುದು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ವನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಏನಿದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ವೆಂಚರ್‌ದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಅವರ ಮಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂಬುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ಪಂಚಾಯತಿ ವೆಂಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಧೀನರಿಗಳು ೫-೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೦-೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಯೋಳಿಗೆ ಹಣ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಬಿಡವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ—ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜಾಗೃತ ಮಂಗಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಮ್ಮದು ಒಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳಾಗಲೀ, ನಾಲೆಗಳಾಗಲೀ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದೇ ನಮಗೆ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆಸಬೇಕು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವವರಿಗೆ ಖರ್ಚಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾರಣ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದುಸಲ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಯಾವ ದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ನೋಡಿದರೆ ರಾಜಣಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆರಕಾಸಿನ ವಾಜ್ಜಿಗೆ ಎಂಬಂತೆ ಇದು ಸಾಲದು. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರೇ ಒಂದು ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ (ಶಿಕಾರಿಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಲೆದೋರಿರುವ ಗಂಭೀರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಈ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದಾರೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಈ ದಿನವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಿ ದಂತಹ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ವಿನೆಂದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಕಳೆದ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ನಾವು ಇಂತಹ ಒಂದು ಭೀಕರ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಗಂಡಿಗಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ತಮಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿನ ಗಂಟೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಜನವರಿ ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಗಾಲ ಬಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಬುದು ಇವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳು ತುಂಬಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ದುಕುರ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭೀಕರ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಅದ್ವೈಕತೆವಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.---

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೨ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಸಮ್ಮತಿಶೀತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೮೦ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಹಿಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ೧೬೦ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೨೦-೪೦ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾಳಗುಂದ ಉಡಗುಂಡ ಪುಂಚಾದ ಗ್ರಾಮಗಳ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾರೂ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸಲ ರೈತರು ಹಾಕಿದ್ದ ರಾಗಿ ಬೋಳೆ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣಿಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ದುಳೆ ಅದರೂ ಸಹ ವೈರು ಮೇಲೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಸಹ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಜನರು ಭೀಕರ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ೪-೫ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವಂತಹ ರೈತರು ಬಿಟ್ಟರೆ ರಾಗಿ, ಬೋಳೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಪೈರಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಾಣಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ ಮುಂತಾದ ವಿರ್ಚೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ವೆನಾದರೂ ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳಿಗೆ ಅದ ಸಪ್ಪವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಇಂತಹ ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಏನಾದರೂ ? ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರು ಕಷ್ಟ ಪಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ೧೯೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಲುವಾಗಿ ೨೨.೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ತಾರೀಖು

ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ೧೦-೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಹ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳರೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಮೂಲಕ ಆದೇಶ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯವರೆಗೆ ನೀವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ ?

೪-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ :—ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಬಾಟೇಲ್ :—ನಿನ್ನೆ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ :—ಅಂಥ ವಿವರಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ. ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ :—ತಾವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದರೆ ತಮಗೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಹಣ ಏನಿದ್ದರೂ ಅದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರಗಾಲದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಗ್ರಹ ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರಗಾಲದ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ? ನೀವು ಕಳಿಸಿರುವ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆನೋ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ ಅವರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಭಾರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಏಕೆ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಬರುವಂಥ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡುವುದು ದಿನಕ್ಕೆ ಏಳೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ೨ ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದ ದಿನವೇ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡಜನ ವಾರಕ್ಕೆ ಪದಿನೈದು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇದನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆ ವರೆಗೂ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಫಲವನ್ನು ಅಂದೇ ತಿನ್ನುಬೇಕಾದಂಥ ದಾರುಣ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕಾರಣ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹಣ ಟ್ರೆಜರಿಯಿಂದ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ವಲಸೆ ಅಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೀಗಾದಾಗ ಯಾವ ಜನ ತಾನೇ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬಳಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾರಾ ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೇಳುವ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವ ಧೈರ್ಯ, ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲವೇ ? ನಾನು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಇಂಥ ದಿನದಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ ?

ಅಲ್ಲದೆ, ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡುವುದು. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಐ ಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆರೆಗೆ ಕಾಲುವೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವು ಮತ್ತೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರಗಾಲದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ನೀವು ಏಕೆ ತೋರುತ್ತಿಲ್ಲ ?

ಇನ್ನು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರ. ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೬೪೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು

ತೋಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ? ಹಿಂದಿನ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಸಲ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಹೋಲಿಕೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ; ಏನು ಕಾರಣ ? ರಿಗ್ ಇಲ್ಲವೆಂದೋ, ಮೆಷಿನ್ ಇಲ್ಲವೆಂದೋ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ? ಕೇವಲ ಈ ಸಲ ೧೪-೧೫ ಕೋಟಿ ಶಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ಆರ್ಡರ್ ಇದೆಯಲ್ಲ, ಉಳಿದವಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ ? ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಶಾಸಕರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಬೇಡವೆ ?

ಬಂದೂ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ : ನೀವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಬರ ಬೇಡಿ ಎಂದೇನೋ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಂದೂ ಘಟನೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ೧೦-೭-೮೫ ರಂದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಾಗಹಳ್ಳಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಬಿಡಿಬ ಜೊತೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವಂಥವು ಇವೆ. ಅವರಿಗಿಲ್ಲ ಹಸಿರು ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರ ಹೆಸರು ಕುಲ ಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್‌ನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆತ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದರೆ ಆ ಬಡ ಜನ ಗಳಿಂದ ತಲಾ ೧೫-೨೦ ರೂ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಸಿರು ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನು. ನಾವು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಬಡ ಜನಗಳೇ ಹೇಳಿದರು. ಹೆಚ್. ಸಿ. ಮಂಜಪ್ಪ ಎಂಬ ಆತನನ್ನು ನಾವು ಕರೆಸಲಾಗಿ, ಆತ ಮೊದಲು ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೂ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕರೆಸುವುದಾಗಿ ನಾವು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ತಾನೂ ಹಾಗೆ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದನ್ವಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದೋ ನೋಡಿ ಆತ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಗಿಂದು ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೨೪೦ ರೂ. ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದೆವು. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನ ಹತ್ತಿರ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತನ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಬಡ ಜನರನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ, ಎಲ್ಲ ಶಾಸಕರ ಅನುಭವವೂ ಆಗಿರುವಂಥದ್ದು.

ಇಂಥ ಶಿಂನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ಇಬ್ಬರನ್ನೊಸೈಂಡ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಡೀ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ಹೇಗೆ ಕುಲಗಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಇಷ್ಟು ಸೂಲಭವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಐರ್‌ಫೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಆದರೂ ಕೊಡಿಸ ಬೇಡವೇ ? ಆದರೆ ಸಾಲ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ? ನಾವುಗಳು ಜನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸುವುದು ?

ಈ ಬರಗಾಲದ ವಿರದ್ದ ವಾರ್ ಫೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇನು ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನ ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಸನ, ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂಥ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲೂ ಈ ಬರಗಾಲ ಆದರಿಸಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಟಿ ನೆಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಬೇಕಾದ ಪೇಮೆಂಟ್ಸ್ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಪಾಪ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಬರಗಾಲ ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ. ಇದು ದುರದೃಷ್ಟ. ಮಳೆ ಮುಗಿಲು ಸೇರಿದೆ. ಯಾರೋ ಭಗವಾನ್ ಮಳೆ ಬರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ರೈತರ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಭೀಕರ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರ್ಮಾಲ್ಯ ಶಾಸಕರನ್ನೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿ ಯೊಬ್ಬರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಬರಗಾಲದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಿಂದು ಒಂದು ವಿಚಾರವೂ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಈ ಸದನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅದು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇನೋ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ನೀವು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಏಕಾಂತಯ್ಯ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಚರ್ಚೆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೭ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು, ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪ್ರೈಕೆ ಸುಮಾರು ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ೧,೦೮೯ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೯೦೦ಕ್ಕು ಬಾಗ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ೭ ಲಕ್ಷ ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇವತ್ತು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಾಲದೆಂದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಕೇವಲ ೨ ಸಾವಿರ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ೯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಕೂಲಿಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೯೨೬ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ರಸಾಖರ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೩೦,೩೪೦ ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ೨೦ ೨೨೬ ಜನ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ೩೯,೧೧೧ ಜನ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೮೩,೬೮೩ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ೨,೩೯೭ ಜನ ಮಾತ್ರ ಇವತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ—ನಮಗೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು ೨,೩೯೭ ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೭-೧೯೮೫ ರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ತಾವು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಒಳಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ೧,೧೮೦ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ೭ ಲಕ್ಷದ ೩೮ ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಪ್ರೂರ್ ಭದ್ರ ಯೋಜನೆ ಅಪ್ರೂರ್ ತುಂಗ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಈ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸುಷ್ಕವರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಸುಷ್ಕಾಭಿಗುಣಿಸುವುದು ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸುಷ್ಕವರ ಮೂಲಕ ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರರ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಶಾಸಕರಾಗಲೀ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲೀ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ

ಈ ಚಿನ್ನೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರೈತರು, ಸಣ್ಣ ರೈತರಂ, ದನಕರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೇವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣದ ಅಭಾವ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣದ ಅಭಾವ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸ್ತಿಮಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಲ್ಲದ್ (ಧಾರವಾಡ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರುವ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಮಳೆಗಾಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಕೊಂಕಣ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳೂ ತುಂಬಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಕಾಣಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನಿ ನೀರೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕಾಣುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಳೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಂತಹ ಸ್ಥಳ. ಅದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಮಳೆ ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಮುಂಗಾರು ಬೀಜವನ್ನೇ ಬಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ತೀವ್ರವಾದಂಥ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ತಂಡ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ತೀವ್ರವಾದಂತಹ, ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅದೇಲ್ಲೂ ಮಂತ್ರಿವಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ ಯಾವ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳೂ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ತುಂಬಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಜಲಾಶಯಗಳು ಸಹ ಒತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಿಂದ ಗ್ರೌಂಡ್‌ವಾಟರ್ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರೌಂಡ್‌ವಾಟರ್‌ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಕೆಂದರೆ ಮಲಪ್ರಭಾ, ಫಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಆ ನದಿಗಳಲ್ಲೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನೀರಿನದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ನಗರಸಭೆಗಳವರು ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನದಿ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗುವ ನೀರಿಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯ ಸಿಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಏನು ಇವೆ; ಅವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೮೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೂಲಿಕಾರರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದು

ಮಹಿಷ ಹೊಸ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ತೆಗೆದು ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಬಣಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಳೆನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕೆರೆಗಳ ರಿವೇರಿಯನ್ನು ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂಬರುವ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಿಮಿನಾಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮೇವನ್ನು ಬಹಳ ವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರು ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗೀಗ ರೈತರುಗಳೂ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಸಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿತರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳ ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಸಹ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಂದು ಅವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಯವು ಏನೇ ಹೋಗಿದೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತಜ್ಞರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದಟ್ಟಣೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ ಮಹಿಷ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಶಾಸಕರಾಗ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ರೀತಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದು ಕೇಂದ್ರದ ತಂಡಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ್ (ಚಿಂತಾಮಣಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಭೀಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ದನಕರುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂತೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕರುಗಳಿಗೆ ಹಸಿವಿನ ಮೇವು ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ

ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಫಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆರೆಯ ನೀರು ಏನು ಎಷ್ಟು ತಕ್ಕಂಥಾದಂ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ ರೂ ೮೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಏನೇನು ಸಾಲದು, ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು, ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕೂಲಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ೭ ರೂಪಾಯಿ ಲಿಂ ಪ್ರೈಸೆಯಷ್ಟು ಹಣ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗೀಗ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯೇ ಬಾರದೇ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರುಗಳು ಸಹ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡತಕ್ಕಂತಹ ವರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೃಪಾರ್ಥಿಯವರೇ, ಈಗ ಫಿ ಫಂಟಿಯಾಯಿತು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾಳೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ. ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂಕಾಯ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ಸಭೆ ಎದ್ದು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುವುದು.

(ಸಭೆಯ ಫಿ ಫಂಟಿಗೆ ಮುಂಕಾಯವಾಗಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧.೦೦ ಫಂಟಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು.)